

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø for rehabilitering og utviding av molo i Gaupnefjorden, Luster kommune

Statsforvaltaren gir Luster kommune tillatelse til tiltak i sjø i Gaupnefjorden. Tiltaket omfatter utfylling av ca. 1 300 m³ over et sjøareal på 500 m². Formålet med tiltaket er rehabilitering og utviding av eksisterende molo.

Siltgardin skal brukes gjennom anleggsperioden for å hindre spredning av partikler. Tiltaket skal overvåkes med turbiditetsmålinger.

Planlagt oppstart er satt til etter påske 2025, med arbeid som skal pågå frem til slutten av mai 2025. Hvis arbeidet ikke fullføres innen denne perioden, vil det bli pause frem til november før ferdigstillelse.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg som følger tillatelsen.

Vi viser til søknad fra Luster kommune mottatt 30. oktober 2024, samt andre opplysninger som kom fram under behandling av søknaden.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir tillatelse til utfylling i sjø til Luster kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og i forurensningsforskriften § 22-6.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen om tillatelsen som skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Tillatelsens vilkår er vedlagt dette brevet.

Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmeside til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven. På bakgrunn av Statsforvalteren ressursbruk i saken, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4.

Vi varslet gebyr for sats 6 med kroner 44 300 i vår brev datert 19.11.2024. Miljødirektoratet har økt gebyrsatsene med virkning fra 1. januar 2025 med arbeid med tillatelser, derfor blir gebyret for sats 6, 45 600 kroner. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Om tiltaket

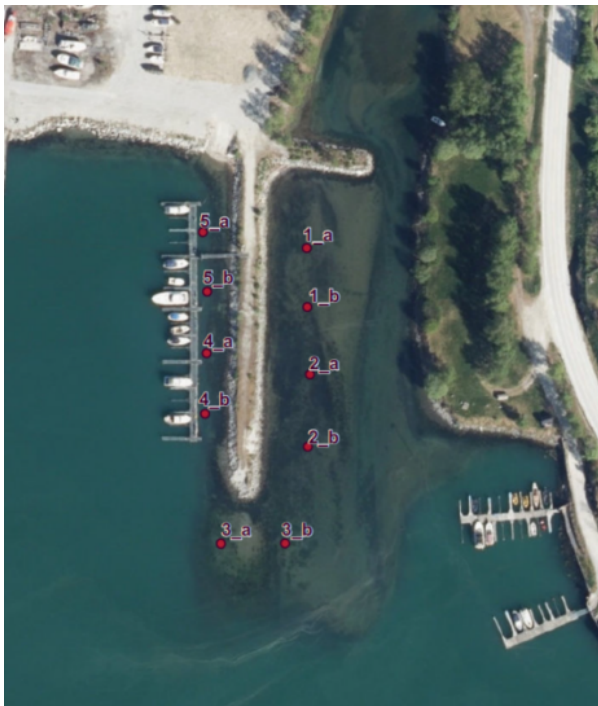
Luster kommune søker om tillatelse til utfylling av ca. 1300 m³ masser i et sjøareal på 500 m². Hensikten med utfyllingen er å rehabilitere eksisterende molo pga. skade og utvide moloen på ca. 30 meter sørover. Moloen ligger i Gaupne i Luster kommune, og det planlagte tiltaket omfatter eiendom med gårds- og bruksnummer 81/9. Molo, som ble bygget på 1970-tallet av sprengstein uten filterlag og plastring, skal nå oppgraderes. Planen innebærer å etablere et nytt filterlag og legge ut plastringsstein. Sprengstein fra den eksisterende moloen vil bli gjenbrukt til utvidingsarbeidet. En oversikt over utfyllingsområdet er gitt i fig. 1.

Figur 1: Oversiktskart som viser tiltaksområdet ved eksisterende molo.

Norconsult gjennomførte grunnundersøkelser og geoteknisk stabilitet i 2023. Undersøkelsene viser at løsmassene består av grusig sand. Det vurderes derfor at moloen kan etableres direkte på stedlige løsmasser.

Prøvetaking ble gjennomført av Asplan Viak i juli 2024. Det ble samlet inn prøver fra fem stasjoner rundt moloen, med to prøver per stasjon. På stasjon fire ble det påvist TBT-konsentrasjoner som tilsvarer tilstandsklasse 3. På prøvestasjonene en, to, tre og fem er alle analyserte parametere innenfor tilstandsklasse 1 eller 2. Prøvepunktene er illustrert i fig. 2.

Figur 2: Flyfoto som viser prøvepunktene til sedimentundersøkelser.

Tiltaksområdet ligger i Gaupnefjorden med vannforekomst ID 0280021200-C. Økologisk tilstand er god, mens kjemisk tilstand er udefinert. Gaupnefjorden er en del av Sognefjorden som er foreslått som marint verneområde og er en nasjonal laksefjord. Fiskeplasser med passive redskap for sjøkreps, samt fiskeplasser med aktive redskap for gapeflyndre, hvitting, rødspette og hyse er lokalisert et stykke sør for utfyllingsområdet. Tiltaksområdet ligger ved utløpet til Kvernelvi i Gaupnefjorden. Kvernelvi er registrert som et brakkvannsdelta med lokal viktig verdi (databasen Naturbase). Dette gjelder i hovedsak område oppstrøms fra fjorden. Den nederste delen av deltaet, der moloen er lokalisert, er beskrevet som nedbygd og uten naturverdier.

For å hindre spredning av forurensning er det foreslått i søknaden å etablere en siltgardin. For å overvåke partikkelspredning under gjennomføringen av tiltaket, skal det settes ut turbiditetsmålere. Det er også foreslått at utlegging av steinmasser bør skje så skånsomt som mulig for å minimere partikkelspredningen, særlig ved utfyllingen på stasjon fire som er forurenset i tilstandsklasse III. I tillegg kan være fordelaktig å tildekke sedimenter ved stasjon fire med sand eller grus før utfyllingen for å hindre oppvirvling.

Planlagt oppstart er satt til etter påske 2025, med arbeid som skal pågå frem til slutten av mai. Hvis arbeidet ikke fullføres innen denne perioden, vil det bli en pause frem til november før ferdigstillelse.

Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte søknad til Bergens Sjøfartsmuseum, Fiskeridirektoratet, Luster kommune, Sør-Norges Fiskarlag og Mattilsynet. Høringsbrevet for søknadsområdet Vest ble publisert 19. november 2024, med frist for innspill 18. desember 2024. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvalteren.

Vi mottok uttale fra Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Luster kommune har kommentert uttalene, og denne er markert med blå tekst under uttalen.

Fiskeridirektoratet (26.11.2024)

Gjengivelse av uttalen:

"Fiskeridirektoratet tar saka til orientering. Med bakgrunn i ei fagleg prioritering gir vi ikkje ei konkret høyringsuttale i denne saka.

Vi ber om å få tilsendt kopi av vedtak i saka, slik at vi kan halde oversikt over utviklinga i saka, gjeldande praksis og eventuelle rettleiingsbehov. Vi tar atterhald om at vi kan ha merknadar til saka seinare. Dersom de har behov for nærare avklaringar i saka kan de kontakte oss igjen med ein konkret førespurnad. "

Luster kommune sin kommentar til uttalen:

"Gjeldande uttale frå Fiskeridirektoratet set vi pris på deira orientering og generelle råd, sjølv om dei har valt ikkje å gje ein konkret høyringsuttale i denne saken. Vi tar til etterretning at dei kan kome med merknader på eit seinare tidspunkt dersom behovet skulle oppstå. Kommunen er tilgjengeleg for vidare avklaringar eller oppfølgingsspørsmål dersom dette er ynskjeleg."

Mattilsynet (18.12.2024)

Gjengivelse av uttalen:

"Gaupnefjorden er ein del av den nasjonale laksefjorden Sognefjorden, noko som krev særleg merksemd og vern i saker som dette. Det er viktig at tiltakshavar tek omsyn til dei ville laksefiskane i fjordområdet. Villaks gyter på hausten i oktober. Sjøauren har gytetid i september-oktober. Villaksen går inn fjorden og opp i elvene primært i perioden mai til august. For sjøauren i Sognefjorden ser det ut til å vere endring. Viser til kronikk i Aftenposten 29. juni i år (Ny forskning: Sjøørreten er i ferd med å bli en «fjordørret» (aftenposten.no)) der forskarar skriv at sjøauren i mindre grad vandrar ut mot havet grunna menneskeleg aktivitet som oppdrett og vasskraftutbygging, men at majoriteten av auren berre svømmer ut til midtre delar av fjorden. Mattilsynet meiner derfor at ein i større grad må vere forsiktig og ta omsyn ved tiltak som inneber utfylling i fjorden slik at ein i størst mogleg grad unngår påverking på villfisk.

Generelt så vil Mattilsynet påpeike at det må stillast krav til entreprenørar og andre relevante verksemdar om vask og desinfeksjon av anleggsmaskinar og anna utstyr før dei kan nyttast i og nær vassdrag og fjordar.

Under anleggsfasen vil det kunne oppstå avrenning frå anleggsvatn eller utslepp av kjemikaliar og olje frå maskinar, og entreprenør må kunne setje i verk naudsynte tiltak for å hindre skade på resipienten. Partiklar frå mellom anna steinmassar og kjemikaliar vil kunne påverke laksefisk og anna marint liv negativt. Store mengder partiklar kan mellom anna irritere gjellene på fisk med påfølgjande auka slimproduksjon. Mykje slim på gjellene vil gi nedsett evne til å ta opp oksygen, noko som fører til dårleg fiskevelferd.

Det er planlagt avbøtande tiltak som skånsam utlegging av steinmassar for å redusere risikoen for partikkelspreiing og bruk av siltgardin. For å overvake partikkelspreiing skal det setjast ut turbiditetsmålarar under gjennomføring av tiltaket. Mattilsynet ventar at tiltakshavar får på plass tilstrekkelege avbøtande tiltak under anleggsfasen.

Utover dette har vi ikkje ytterlegare kommentarar no når det gjeld fiskehelse og fiskevelferd."

Luster kommune sin kommentar til uttalen:

"Gjeldande uttale frå Mattilsynet set me pris på deira grundige vurdering og innspel. Her er våre kommentarer til deira merknader:

Kommunen erkjenner betydningen av Sognefjorden som ein nasjonal laksefjord, og vi legg vekt på å minimere påverknaden på villaks og sjøaure. Kommunen forplikter seg til å implementere siltgardiner og turbiditetsmålere som planlagt for å overvåke og begrense spreining av partiklar. Kommunen vil iverksette tiltak om turbiditetsnivåa indikerar potensiell fare. Vi stadfestar at alle anleggsmaskinar og utstyr som skal nyttast nær fjorden, vil vere reingjort og desinfisert. Kommunen vil og stille krav i kontrakt om at anleggsvatn og eventuelle kjemikalieutslipp vert handtert forsvarleg og ikkje skader resipienten. Dette vil bli spesifisert som krav i kontrakten med entreprenør."

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Etter forurensningsloven § 7 må ingen sette i verk noe som kan medføre forurensning uten at det er lovlig etter unntaksreglene i § 8, er regulert i en forskrift etter § 9, eller er tillatt etter vedtak i henhold til § 11. Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er i henhold til forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3 tillatt uten behov for særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, så fremt anleggsdriften er å anse som midlertidig og at forurensningen er å anse som vanlig.

Statsforvalteren vurderer at de omsøkte anleggsarbeidene vil medføre forurensning utover det som kan ansees som vanlig og er av en slik varighet at det ikke kan ansees som midlertidig. Tiltaket krever dermed tillatelser etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv¹ T-3/12.

Når Statsforvalteren vurderer om det skal gis tillatelse til forurensende virksomhet, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på forurensningsulempene ved tiltaket sammen med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil kunne før til jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Statsforvalteren legger til grunne anbefalinger i Miljødirektoratets veileder M-350/2015² i vår vurdering av saken.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, "føre-var-prinsippet", samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

---

¹ "Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollloven." Rundskriv T-3/12 sist endret 11. desember 2019.

² Håndtering av sedimenter. M-350. Oppdatert mai 2018.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndigheten skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10.

Avgrensning mot plan- og bygningsloven

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelse etter forurensningslovet dersom dette er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven. Statsforvalteren legger til grunn at tiltaket utføres i samsvar med godkjent plan.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalteren vurderer at fare for forurensning og negativ påvirkning fra anleggsarbeidene blir redusert til et akseptabelt nivå med de avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden datert 30. oktober 2024, og våre vilkår er i hovedsak i samsvar med søknadens forslag.

Begrunnelse for valgte vilkår og krav

Utfylling i sjø vil kunne medføre spredning av partikler som kan ha negative effekter på naturverdier. Mineralpartikler som svever fritt i vannmassene kan medføre skade på gjellene til fisk og det er vist at de kan feste seg på pelagiske fiskeegg som hos torsk og hyse kan få egg til å søkke, noe som kan øke eggdødeligheten.

Partikkeltilførsel til sjø over lengre tid vil også kunne medføre nedslamming av sjøbunnen, noe som vil kunne føre til at leveområdet til bunnlevende organismer blir endret eller ødelagt. Dersom sedimentene i tiltaksområdet er forurenset, kan også forurensning bli spredd. I dette tilfellet er det ca. 1300 m³ masser. Forurensning i tilstandsklasse III er funnet på en av prøvestasjonene i utfyllingsområdet og løsmassene består av grusing sand.

Gaupnefjorden er en del av Sognefjorden som er en nasjonal laksefjord, noe som krever særlig oppmerksomhet. Sør for utfyllingsområdet finnes det fiskeplasser som brukes til både passive og aktive redskap.

I søknaden er det foreslått å bruke siltgardin for å hindre spredning av partikler. Basert på tiltaket og naturverdiene i tiltaksområdet, setter Statsforvalteren vilkår om bruk av siltgardin under anleggsarbeidet. Ved bruk av siltgardin blir faren for forurensning og negativ påvirkning fra tiltaket redusert.

Overvåking av turbiditet er foreslått i søknaden. Grenseverdi og alarmgrense for partikkelinnhold skal ikke overstige 10 FTU pluss bakgrunnsverdi. Dersom turbiditetsmålingene viser høyere partikkelinnhold enn alarmgrense, skal det gjøres undersøkelser for å sikre at siltgarden fungerer som den skal. Statsforvalteren setter vilkår om overvåking av turbiditetsmålere som har en grenseverdi på 10 FTU pluss bakgrunnsverdi, med alarm. Vi setter og krav om at arbeidet skal stanses dersom turbiditeten overstiger grenseverdien i mer enn 30 minutter. Bruk av

turbiditetsmålere og fastsetting av naturlig bakgrunnsverdi for turbiditet skal bli gjennomført i samsvar med NS-9433³.

Det er i tillegg foreslått at utlegging av steinmasser bør skje så skånsomt som mulig for å minimere partikkelspredning, og tildekke sedimenter ved stasjon fire med sand og grus før utfylling for å hindre oppvirvling. Statsforvalteren er enig i dette forslaget og setter det som vilkår om bruk av tildekkingslag ved stasjon fire.

Fiskeriaktører for fiskeplasser bør varsles i god tid før anleggsarbeidet starter for å koordinere arbeidet. Statsforvalteren setter det som vilkår i tillatelsen.

Bruk av sprengsteinmasser til utfylling i sjø kan føre til spredning av plastavfall i sjøen. Plast bruker lang tid på å brytes ned, og det har en negativ og uønsket påvirkning på miljøet. Statsforvalteren stiller vilkår for å avgrense tilførsel av plastavfall til omgivelsene.

Vurderinger etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Krav til kunnskapsgrunnlaget er etter vår vurdering oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 8. Siden vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillende, vil ikke føre-var-prinsippet (NML § 9) komme til bruk.

Vi har tatt hensyn til økosystemet og den samlede belastningen (NML § 10) gjennom vurderinger som ligger til grunn for kravene som er satt i vilkårene i tillatelsen. NML § 11 påpeker at det er tiltakshaver som skal bære kostnadene til avbøtende tiltak.

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. En forverring av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er mulighet til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

I denne saken legger Statsforvalteren til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig påvirkning og at tilstanden i resipienten vil bli gjenopprettet når arbeidet stanser. Vi ser det derfor ikke som sannsynlig at tiltaket vil kunne føre til at miljømålene ikke nås, eller at tilstanden til vannforekomsten blir forverret. Kravene i vannforskriften er derfor ikke til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Konklusjon

Statsforvalteren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer vi at fare for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til et akseptabelt nivå. Statsforvalteren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten

---

³ Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster. Norsk Standard. NS 9433:2017

urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensning har ført til, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klager bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter oppfordring, eller på eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være begrunnet, og den må sendes til Statsforvalteren i Vestland innen tre uker. Virksomheten må betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med helsing

Magne Nesse
senioringeniør

Hedda Vik Askeland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1

Tillatelsens vilkår

Kopi til:

MATTILSYNET

FISKERIDIREKTORATET

Bergen sjøfartsmuseum

Sør-Norges Fiskarlag

Postboks 383

Postboks 185 Sentrum

2381

5804

BRUMUNDAL

BERGEN

Mottakerliste:

Luster kommune

Luster kommune ved saksbehandler

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø for rehabilitering og utviding av molo i Gaupnefjorden, Luster kommune

Tillatelsen er gitt i samsvar med forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad datert 30. oktober 2024 og opplysninger som kom fram under saksbehandlingen.

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen to år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Bedrift	Luster kommune
Postadresse	Postboks 77, 6866 Gaupne
Kommune og fylke	Luster, Vestland
Organisasjonsnummer/ eid av	964 968 241

Statsforvalteren sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2025.0017.T	4644.0057.01	2024/16133

Tillatelse gitt første gong: 22. januar 2025		
Magne Nesse senioringeniør		Hedda Vik Askeland rådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Endringer

Innhold

1	Tillatelsen omfatter.....	5
1.1	Omfang.....	5
1.2	Varsel om oppstart.....	5
2	Generelle vilkår	5
2.1	Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig	5
2.2	Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.3	Tiltak ved økt forurensningsfare	5
2.4	Miljøriskovurdering av anleggsarbeidet	5
2.5	Ansvar	6
2.6	Erstatningsansvar.....	6
2.7	Kulturminne i sjø	6
2.8	Saksbehandling etter annen lovgivning	6
3	Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning.....	6
3.1	Internkontroll.....	6
3.1.1	Avvikshåndtering.....	7
3.1.2	Krav til kompetanse	7
3.2	Beredskapsplan	7
3.3	Varsling om akutt forurensning.....	7
4	Vilkår for utføring av tiltak i sjø	7
4.1	Generelt.....	7
4.2	Kontroll av utfyllingsmasser.....	7
4.3	Tildekkingslag	8
4.4	Partikkelsperre og turbiditetsmålere.....	8
4.5	Fiskeriaktører skal varsles	8
4.6	Aktsomhet overfor fremmede organismer.....	8
5	Kontroll- og overvåking	9
5.1	Plan for kontroll og overvåking	9
6	Avfall	9
6.1	Generelle krav.....	9
6.2	Håndtering av farlig avfall	9
6.3	Plast	10
7	Rapportering og dokumentasjon.....	10
8	Tilsyn.....	10

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere forurensning fra utfylling i sjø i Gaupnefjorden, Luster kommune.

Tiltaket i sjø omfatter utfylling av ca. 1 300 m³ masser i et sjøareal på 500 m².

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i søknaden datert 10. oktober 2024 med mindre annet er avtalt med Statsforvalteren.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeid senest en uke før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig

All forurensning fra virksomheten er isolert sett uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene sine så langt det er mulig uten rimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt som mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3

2.4 Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljørisikovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til de avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljørisikovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir stette. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Kulturminne i sjø

Bergens sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Arbeidet må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

2.8 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning, for eksempel plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollforskriften skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver stetter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontroll oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter å alltid å oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

---

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndtering skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Vilkår for utføring av tiltak i sjø

4.1 Generelt

Tiltakene i sjø skal utføres på en måte som minimerer spredning av partikler og tilslamming av vannmassene. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres.

4.2 Kontroll av utfyllingsmasser

Det skal brukes mest mulig rene masser. Massene skal være egnet til formålet. Det skal utarbeides rutiner for kontroll av steinmasser før disse blir fylt i sjøen. Innhold av plastrester og annen forurensning fra sprengstein skal primært ikke havne i sjøen.

---

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

4.3 Tildekkingslag

For å hindre oppvirvling av forurensete partikler skal det ved stasjon fire tildekket med sedimenter av sand og grus før utfyllingsarbeidet starter.

4.4 Partikkelsperre og turbiditetsmålere

Som avbøtende tiltak for å redusere fare for forurensning og spredning av finstoff til vannforekomsten ved utfylling skal det brukes en eller om nødvendig flere siltgardiner. Siltgardinene skal dekke deler eller hele vannsøylen på en måte slik at grenseverdi for turbiditet blir overholdt. Det skal brukes siltgardiner som er egnet til formålet ved tiltaksområdet, se fagrapport³ fra Statens vegvesen.

Ved valg av siltgardiner må strøm- og værforhold, bunn- og dybdeforholdene på stedet legges til grunn for prosjektering av flytelegeme og vekt på lodd/bunnfester.

Det skal føres jevnlig kontroll med at siltgardinene fungerer etter hensikten. Dersom siltgardinene ikke lenger fungerer, skal de repareres eller byttes ut. Arbeid/utfylling i sjø skal ikke skje når siltgardinene ikke fungerer.

Turbiditetsmålinger skal planlegges og utføres i samsvar med Norsk Standard NS-9433⁴.

Partikkelkonsentrasjonen utenfor partikkelsperren i tiltaksområdet skal ikke være høyere enn bakgrunnsverdi + 10 FTU/NTU i en periode på mer enn 30 minutt. Ved oppnådd alarmgrense skal utfyllingsarbeidet stoppes, og dersom overskriding skyldes tiltaket, skal det utføres avbøtende tiltak, eksempelvis å tilføre en ekstra partikkelsperre.

Kunnskap og informasjon tilegnet i prosjektet skal brukes for justering av måleprogrammet. Dersom observasjoner og målinger viser at en måler ikke er plassert på egnet sted eller dybde, skal måleren flyttes.

4.5 Fiskeriaktører skal varsles

Fiskeriaktørene for fiskeplasser bør varsles i god tid før anleggsarbeidet starter.

4.6 Aktsomhet overfor fremmede organismer

Den fremmede arten havnespy/japansk sjøpung (*Didemnum vexillum*) er allerede etablert flere steder i landet. Dette er en fremmed og uønsket art som formerer seg raskt og fører til store problem for marine miljø og næringer. Arten vokser bl.a. på skrog, fortøyninger, brygger og annet som finnes i sjøen. Vestland fylke har gjennom de siste årene registrert en økning i observasjoner av havnespy. Havnespy er påvist ved kaier i Haugesund, Askøy, Bergen og flere steder i Sogn. Arten blir spredd via skipsfart, særlig i de største havnene som har besøk av utenlandske skip. Arten kan og bli spredd til mindre havner via småbåter eller festet til tauverk og andre flyteobjekt i sjøen.

Statsforvalteren minner om aktsomhetsplikten i henhold til forskrift om fremmede organismer § 18. Der står det at den som setter i verk tiltak som kan føre til utilsiktet spredning av fremmede

---

³ Siltgardiner: funksjon, tilpasning og oppfølging. Rapport nr. 205 - 2013

⁴ Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster. Norsk Standard NS- 9433

organismer⁵ i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten inneholder, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt oppdage utilsiktet spredning av fremmede organismer. Mistanke om funn av havnespy [må meldes inn](#) og verifiseres av marinbiologisk kompetanse. Dersom havnespy observeres [skal observasjonen rapporteres til Artsdatabanken](#) og det må settes i gang tiltak for å unngås videre spredning. Slike tiltak skal skje i henhold til [veileder gitt av Sjøfartsdirektoratet](#).

5 Kontroll- og overvåking

5.1 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utarbeides en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Planen må ha tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket, medregnet kontroll med spredning av partikler og plast. Kontroll- og overvåkingsplanen skal avdekke eventuelle negative påvirkninger på naturmiljøet fra anleggsarbeidet.

Kontroll- og overvåkingsplanen skal sikre at vilkårene i tillatelsen oppfylles, og planen skal utarbeides i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder M-350/2015⁶. Måleutstyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge norsk standard.

6 Avfall

6.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det blir dannet avfall som følge av tiltakene. Særlig skal innhold av skadelige stoffer i avfallet avgrenses mest mulig. Luster kommune plikter å se til at all håndtering av avfall, under dette gjenvinning, blir utført i samsvar med gjeldende regler fastsatt i eller i henhold til forurensningsloven og avfallsforskriften.

Brukte partikkelsperrer skal leveres til lovlig mottak.

6.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett. Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal skje i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikre mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

---

⁵ Jf. [Fremmedartslisa 2023](#) og forskrift om fremmede arter.

⁶ Håndtering av sedimenter. M-350/2015. Veileder fra Miljødirektoratet.

6.3 Plast

Det skal gjøres tiltak for å avgrense tilførsel av plast til naturen. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall underveis og i etterkant av tiltaket ved tiltaksområdet og nærliggende områder. Rutiner for dette skal foreligge skriftlig. Oppsamling av eventuelt avfall i sjøen skal loggføres. Rutiner for overvåking og oppsamling av avfall i sjøen skal inngå i overvåkingsplanen. Oppsamlet avfall skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Miljødirektoratet sitt faktaark⁷ M-1085 | 2018 kan brukes som veileder.

7 Rapportering og dokumentasjon

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeid innen 8 uker etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene.
- Oversikt over uønskede hendelser, merknader og en beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre uheldig påvirkning på omgivelsene.
- Dokumentasjon av levering av eventuelt avfall.

8 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for Statsforvalteren eller andre som har styresmakt, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

---

⁷ Problemer med plast i sjø ved utfylling av sprengstein i sjø. Miljødirektoratet M-1085/2018